De aanpak van relatieproblemen binnen koppels door de huisarts

Haio: DUIJNDAM Lotus (Jacoba) , KUL
Promotor: GOEDHUYS Jo , KUL
Praktijkopleider: DE GROOTE Lut , DE WOLF INW.GEN. Luc , VANHOOF Jos (Jozef)

Context: De kwaliteit van de relatie binnen een koppel is van grote invloed op het welbevinden van mensen. De huisarts komt regelmatig met relatieproblemen in contact. Hoe wordt dit nu eigenlijk aangepakt? Voelt de huisarts zich onderlegd genoeg om dit te doen? Hiervoor heb ik 27 huisartsen ondervraagd om een overzicht te krijgen en eventuele valkuilen of aanraders te achterhalen.

Onderzoeksvraag: Het doel van deze studie is om zo goed mogelijk een overzicht te krijgen van de aanpak van relatieproblemen door de huisarts. Hoort dit probleem thuis in de huisartsenpraktijk en hoe ver ga je daarin?

Methode: Aan de hand van opzoekwerk, gesprekken met ervaringsdeskundigen en semigestructureerde interviews met 27 huisartsen wil ik een analyse maken van hoe de huisarts omgaat met relatieproblemen.

Resultaten: Zowel de literatuur als de ondervraagde huisartsen geven aan dat relatieproblemen een onderwerp is dat regelmatig in de huisartsenpraktijk voorkomt. De aanmeldingsklacht bestaat meestal uit psychosomatische problemen en de aanmelder is meestal de vrouw. Aangezien de huisarts de centrale figuur is binnen de gezondheidszorg in de eerstelijn, die dichtbij de mensen staat, makkelijk bereikbaar is en vaak de omgeving van de patiënt kent, is dit de aangewezen persoon om kleine signalen op te vangen en te bevragen als er zich een stress-gerelateerd probleem voordoet. Het merendeel van de patiënten vindt het goed dat de arts naar psychische problemen vraagt. Echter voor de huisarts brengt dit vaak enkele problemen met zich mee. De tijd die hiervoor nodig is, is vaak langer dan voor een puur somatische raadpleging. Voor psychotherapeutische gesprekken bestaat op dit moment geen nomenclatuurnummer. Iets wat de huisarts over het algemeen wel zou kunnen waarderen ook al zou dit geen invloed hebben op zijn beleid. Een ander nadeel is de angst niet objectief te zijn en zich in eenzijdige verhalen te laten verleiden tot partijdigheid. En tot slot is het gebrek aan opleiding voor de aanpak van relatieproblemen ook een reden, waarom de huisarts dit een moeilijke problematiek vindt. Als de arts het probleem niet of niet geheel zelf kan oplossen, kan hij de patiënt(en) verwijzen. De mogelijkheden hiervoor zijn echter beperkt en lange wachttijden van het CGG moeten afgewogen worden tegen de hoge kosten van de priv?therapeuten. Bij persoonlijkheidsstoornissen wordt er vaak verwezen naar de psychiater en bij geweld probeert bijna iedere arts zijn patiënt(e) een melding te laten doen bij de politie. Het CAW dat zich net als de huisarts op de eerstelijn bevindt is een goede keuze om naar te verwijzen, zowel voor intrafamiliaal geweld als voor relatieproblemen. Zelfs als de beslissing is genomen om uit elkaar te gaan, kunnen zij helpen om dit proces te begeleiden.

Conclusie: Relatieproblemen binnen koppels is een probleem dat zeker thuis hoort in de huisartsenpraktijk. Huisartsen hebben een uiteenlopende aanpak gaande van snel overgaan naar doorverwijzen tot proberen het probleem zelf op te lossen. Interactie met verschillende hulpinstanties kan nog veel verbeterd worden, zeker op vlak van communicatie. Huisartsen geven aan dat een nomenclatuur voor relatieproblemen voor erkenning zou zorg, maar dat dit hun aanpak niet zou veranderen.